

Martinus

www.martinus.hu

a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

VIII. ÉVFOLYAM 5. SZÁM • 2015. MÁJUS • ÁRA: 170 FT

„Szűz Mária mindig mellettünk áll,
akkor különösen,
amikor megérezzük az élet terhét
minden gondjával együtt.”

(Ferenc pápa)

**A falálkozás reménye
– özvegység a Bibliában**

Martos Levente Balázs atya írása

3. oldal

**A holnap majd
gondoskodik magáról**

H. Pezenhófer Brigitta interjúja

4-5. oldal

**Beszélgetés Decs István
esperes atyával**

Salamon Viktória interjúja

14-15. oldal

Mindszenty ünnepek Csehimindszenten

Az idei esztendőben több kerek évfordulót is ünnepelnek Mindszenty József bíboros, hercegprímás tiszteelői. 1915. június 12-én szentelte pappá gróf zabolai Mikes János megyéspüspök a szombathelyi Székesegyházban, és pár nappal később mutatta be első ünnepélyes szentmiséjét szülőfaluja templomában. 1945-ben nevezte ki XII. Piusz pápa Esztergom érsekévé, és 1975-ben költözött vissza Teremtőjéhez, maga mögött hagyva egy hosszú, szenvedésekkel, megpróbáltatásokkal és gyötrelmekkel teli életet.

Mindszenty bíboros már a szemináriumi évek alatt nagyon komolyan tervezgette újmiséjét áldozatos lelkű szüleivel együtt, de az 1915-ös évben az I. világháború okozta nehézségek miatt mégis úgy gondolta, hogy első ünnepélyes szentmiséjét nem szülőfalujában mutatja be, hanem Szombathelyen, mert nem akart családjára újabb terheket rakni. Szülei azonban kitarítottak az eredeti elképzelés mellett, így az ifjú pap 1915. június 20-án bemutatta újmiséjét abban a templomban, ahol 23 évvel korábban megkeresztelték, ahol elsőáldozó volt és ahol buzgón ministrált gyermekként. 100 évvel ezelőtt Csehimindszent a nehézségek ellenére igyekezett mindent megtenni azért, hogy szép környezetben és méltó körülmények között tudja bemutatni Pehm József a primiciáját.

A szülőfalu nagyon várta az idei esztendőt, amikor a bíboros úr újmiséjének centenáriumát ünnepelheti. Az elmúlt 100 évben sok minden történt a falu életében, és komoly átalakí-

tásokon ment keresztül a plébánia-templom is.

A legutóbbi felújítás során sem sikerült megállítani a templom vizesedését, így az elmúlt több mint három évtizedben a templom falai közel 2 méter magasságig felvizesedtek, dohos, páras volt bent a levegő, többször le kellett verni a vakolatot, így nagyon méltatlan körülmények fogadták a Csehimindszentre látogató zarándokokat. Többszöri kérés és sikertelen pályázat után Magyarország Kormánya 2013-ban és 2014-ben összesen 106 millió Ft-tal támogatta a templom külső-belső felújítását és a templomtér rendezését, parkosítását. *(A fenti támogatásból a templom körül sikerült kialakítani egy keresztutat, valamint restauráltattuk a barokk szószéket, főoltárt és Mária-oltárt is. Jószándékú támogatók álltak a felújítási munkák során mellénk, így új ambó, szem-bemiséző oltárt, liturgikus és sekrestye bútorzatot, valamint gyóntatószéket is sikerült készítenünk. Egy nagylelkű adományozó felajánlotta a templom és a keresztút díszkivilágítását, valamint megajándékozta a templomot egy bronz domborművel, amely Mindszenty József bíborost ábrázolja.)*

A templom ünnepélyes újraszentelesére a 2015. május 29-ei engesztelő imaestünk keretében kerül sor 18 órai kezdettel, amelyre tisztelettel és szeretettel hívunk ezúton is mindenkit. Nagy öröm Csehimindszentnek, hogy egyre többen vannak, akik mellé állnak a bíboros úr tiszteletének méltó ápolásában és életének, munkásságának egyre szélesebb körben való megismertetésében.

Az idei, jubileumi esztendőben a templomszentelési ünnepségünk után

egy országos ünnepség keretében 2015. július 4-én, szombaton délelőtt 10.30 órakor főpapi szentmisével emlékezünk meg a hercegprímás úr újmiséjének 100. évfordulójáról. Az ünnepi szentmise főcelebránsa és szónoka dr. Erdő Péter bíboros, prímás, érsek lesz, akivel együtt miséznek az ország határain belül és kívül szolgáló érsek és püspökök közül sokan. Ezen az országos ünnepségen szeretnénk megköszönni Magyarország Kormányának és támogatóinknak segítségüket, amivel lehetővé tették, hogy a hozzánk látogató zarándokokat szépen felújított környezetben, méltó módon tudjuk fogadni.

Az elmúlt három évben a jó Isten kegyelméből óriási eredményeket tudtunk elérni. Hiszem és tudom, hogy mindezek háttérben a 29-ei engesztelő imaestjeink vannak, ahol imádkozunk Mindszenty bíboros mielőbbi boldoggá és szentté avatásáért, szeretett magyar hazánkért és közösségünkért. Nagy öröm számomra, hogy ezeken a 29-ei engeszteléseinken nemcsak mi imádkozunk és engesztelünk a bíboros úr szándéka szerint Csehimindszenten, hanem az Egymillió Imádkozó Magyar Mozgalom tagjai is.

Déri Péter

Martinus
www.martinus.hu
a Szombathelyi Egyházmegye havilaga

Főszerkesztő: Ipacs Bence • **Szerkesztők:** Déri Péter, H. Pezenhófer Brigitta, Kovács József, Molnár Péter, Salamon Viktória, Teklits Tamás • **Nyomdai kivitelezés:** Premier Nyomda Kft. (1117 Budapest, Budafoki út 64.) • **Felelős vezető:** Hlinka Zsolt • **Megrendelés száma:** 73171/40 • 2015. április • **Kiadó:** Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsenyi Dániel tér 3.) • **Telefon:** 94/513-191 • **E-mail:** info@martinuskiado.hu • **Internet:** www.martinuskiado.hu • **Felelős kiadó:** Teklits Tamás igazgató • **ISSN 2060-145X** • Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.

A találkozás reménye – özvegység a Bibliában

Május a Szűzanya hónapja. Talán nem szoktunk Máriára, mint özvegyre tekinteni, pedig a hagyomány alapján idővel ő is ebben az életállapotban élt. Ugyanúgy, mint egyházközségeink híveinek jelentős része. Fontosnak gondoltuk ezért, hogy e havi számunk fő témáját az özvegyeknek szenteljük.

A mikor mai helyzetekkel kapcsolatban keressük, vajon mit üzen nekünk Isten, gyakran tapasztaljuk, hogy a Szentírás csak közvetve, az alapelvek szintjén ad választ kérdéseinkre. Ami egyszer hátrány, máskor előny és segítség: a bibliai intések a leglényegesebb emberi alaphelyzetekre, s ezek lehetséges megoldásaira hívják fel a figyelmet.

Az emberi élet ilyen alaphelyzete, amikor valaki megözvegyül. Élete nyilvánvalóan átalakul, gyakran nagyon fájdalmasan, sokféle megoldandó kérdéssel. Vajon mit mond ebben a helyzetben a Szentírás?

A Szentírás történeteiben gyakran találkozunk özvegyekkel, mégpedig leginkább özvegy nővel, akik férjüket veszítették el, s talán egyedül, esetleg árván maradt gyermekükkel vagy más családtaggal élnek. A legismertebbek között ott sorakoznak a szidóni Cáreptában élő özvegyasszony, akinek fiát Illés támasztja fel (1Kir 17); Noémi és

menye, Rut (Rut könyvéből); Támár (a Teremtés könyve 38. fejezetében), vagy éppen Judit, a róla elnevezett könyv főszereplője. Az Újszövetségben is ismert Anna prófétaasszony, Jézus jeruzsálemi bemutatásának tanúja és szereplője (Lk 2,37), illetve a naimi özvegy, akinek fiát Jézus támasztja fel (Lk 7,12).

A bibliai törvénykezés arra utal, hogy az „özvegyek és árvák” jogait védeni kellett. Isten a kicsinyek és a szegények, a kiszolgáltatottak és a peremre szorultak védelmezője, ezért gondoskodásának különös címzettjei többek között éppen az özvegyek. Az izraelita társadalomfelfogás a nőket gyakorlatilag kizárólag a háztartásban tudja elhelyezni, cserébe viszont mindent megtesz azért, hogy ha valaki önhibáján kívül esik el a családi tűzhely melegétől, akkor se kelljen elemi hiányt szenvednie. Felmerül a második házasság kérdése, amelyet az ószövetségi iratok ajánlanak is, általában családon belül, a sógorházasság formájában (MTörv 25,5köv). Az elsőszülött fiú kötelessége volt, hogy nagyobb vagyonából özvegyen maradt édesanyjáról is gondoskodjék. Az özvegyek a bibliai szövegekben gyakran a kiszolgáltatott, s ezért önzetlen szeretetre szoruló ember jelképévé válnak (lásd pl. Iz 1,17; Jer 7,6 stb.).

Az Istentől és mások jóindulatától való függés azonban sok mindenre megtanít. Ezért maguk az özvegyek gyakran jelennek meg a hit és a nagylelkűség példaként. A már említett Anna prófétaasszonyról azt olvassuk, hogy nem tágitott a templomból sem éjjel, sem nappal. A példabeszédbeli özvegy (vö. Lk 18,1-8) a kitartó imádságra, illetve a szívós állhatatosságra ad példát, a szegény özvegy pedig, aki két fillért, valójában mindent bedob a templom perselyébe (vö. Mk 12,41-42), nem kisebb személynek, mint magának Jézusnak lesz példája, mégpedig nagylelkű odaadása miatt. Az Újszövetségben főleg Pál írásai jelzik (vö. 1Tim 5,3-16), hogy az összetartó és jól szervezett keresztény közösségekben az özvegyekről is közösen kellett gondoskodni, illetve ők maguk is szinte külön közösséget formáltak. Így nemcsak saját életüket, hanem közösségbeli társaikat is jobban szolgálhatták.

Azok a bibliai nőalakok, akikről már szóltunk, váratlan válaszokat adtak az özvegyi állapot kérdéseire. A Szentírás általánosságban talán arra emlékeztet, hogy Isten csendes, de türelmes beszélgetőtársként kíséri utunkat, mindvégig. Noémit megtanítja bízni, mások örömeiben boldognak lenni. Máriát, Jézus anyját arra hívja, hogy minden tanítvány anyja legyen. Amióta Ádám arra ébredt, hogy „oldalbordája” hiányzik, mindannyian egy nagy találkozás reményében élünk.

Martos Levente Balázs

„A holnap majd gondoskodik magáról! A mának elég a maga baja!”

Nagycsütörtök délutánján találkoztam Kozma Andrásné Judittal, aki gyermekeivel Jákon él. Takaros házban meghitt húsvéti hangulat fogad: az asztalon már ott vannak a feldíszített barkaágak, rajtuk a húsvéti díszek, kis kosárkában a piros tojások. A család nagypénteken Pannonhalmára utazik, ahova minden év húsvétján ellátogatnak a lelki napokra. Judit férje, András 38 éves korában hunyt el, azóta egyedül neveli négy gyermeküket. A mindennapos feladatok mellett a hitről, az özvegyiségről, a gyász feldolgozásáról is kérdeztem.

Vallásos családban nőtt fel? Mindig természetes volt az Istenhez való közelség az életében, illetve a családjában?

Nagyon naiv gyermek és fiatal voltam, nem is fogtam fel annak idején, hogy mekkora az állam és az Egyház közti elkülönülés, egyáltalán nem volt világos számomra, hogy a kettőt teljesen szét kell választani. Gyermekként rendszeresen jártam szentmisére a bérmálkozásomig. Volt egy fekete imakönyvem, amelynek a végén Az Úr érkezése című Ady vers állt. Éreztem, hogy nekem ezekre a sorokra, erre a támogatásra még szükségem lesz az életben, de nem jártam már rendszeresen templomba.

Teltek-múltak az évek, amikor édesanyám öccse, aki velünk élt, negyvenévesen szívbetegségben meghalt. Nagyon szoros volt köztünk a kapcsolat. Azt gondoltam: nem lehetséges az, hogy csak úgy eltűnik egy jó ember, akitől oly sok jót kaptam. Ekkor én már tizenhárom éve nem voltam szentmisén, de akkor azt éreztem, hogy csak a Jóistennél tudom magamból kisírni a fájdalmat, csak ő tud vigasztalást adni. Életgyónást végeztem, bekerültem az egyházi kö-

zösségekbe. Úgyis fogalmazhatnék, hogy ez az eset a gyerekkori hitemhez fordított vissza. Ma már tudom, hogyha akkor abban a régi lelki világban folytatódik az életem, biztos, hogy nem így fogadom el a férjem halálát. Elkezdtem a hittanárképző főiskolát, bekapcsolódtam a Schönstatt családmozgalomba. Érdekes dolog, hogy férjemnek, Andrásnak is időre volt szüksége a megtéréshez, hogy visszatérjen a Jóistenhez. Két-három éven keresztül egyedül jártam a szentmisére, imádkoztam a férjemért, hogy megtalálja Istent, és imám meghallgatásra talált: András édesapja halálának huszadik évfordulóján végezte el az életgyónását, és ő is diplomát szerzett a hittudományi főiskolán.

Hogy ismerkedtek meg Andrással, Jákon képzelték el a jövőjüket?

1983-ban elsős középiskolás voltam. Annak idején kötelező volt úgymond kivonulni az állami központi ünnepekre. Egy ilyen alkalommal ismerkedtünk meg, igazából középiskolás korunk óta együtt voltunk. Közben ő végzett a főiskolán – hivatásos katonaként dolgozott –, majd én is végeztem a tanítóképzőn. Hét év után házasodtunk össze. 1999-ben költöztünk Jákra. Akkor András szülei kisebb házba költöztek, mi pedig a szülői házba. Ebben az időben vártam harmadik gyermekünket és tudtuk, hogy segítségére lesz szükségünk a mindennapok feladatainak ellátásához. Sokáig Mosonmagyaróváron dolgoztam, majd itt a megyében, de mindig csak szerződéssel. Bandi halála után kaptam lehetőséget a jáki iskolában. Szóltak, hogy lenne egy állás, és én örömmel elfogadtam. A Gondviselésnek köszönhetem a mostani helyemet, hiszen manapság sem könnyű egy négygyermekes anyának munkát találnia, hát még annak idején, a várostól kicsit messzebb. 2004 óta tanítok a faluban, igazgatóként harmadik éve dolgozom. Most már nem is tudnék máshol élni, csak itt.

Mindig is nagycsaládot szerettek volna? Tudatos döntés volt? Mit kell tudnunk a gyermekeikről?

Ha Bandi nem betegszik meg, akkor biztos, hogy nem csak négy gyermekünk születik. A Schönstatt családmozgalomban is azt láttuk, hogy a családok örömmel vállalnak gyermeket.

Julcsi, a legnagyobb lányunk, tanítóképzőt végzett, Budapesten él, most készül az esküvőjére. Úgy tűnik, hogy vőlegényével maradnak a fővárosban, nem jönnek haza. Böbi, a második gyermekünk, most érettségizik. Az ELTE társadalmi tanulmányok szakára készül, igazából az alapszak elvégzése után lehet specializálódni, a pályaválasztása ebből a szempontból még nem dőlt el teljesen. Harmadik a sorban Marcsi, aki elsős gimnazista a Premontreiben. A

legkisebb, Bandus pedig most kezdi majd a hatosztályos gimnáziumot Pannonhalmán. Ő már óvodás korában eldöntötte, hogy oda fog járni.

Korán elveszítette András. Hogyan lehetett akkor ezt az életállapotot megélni?

András harmincnyolc éves, a kis Bandus pedig kétéves volt, amikor kiderült, hogy hasnyálmirigyrákja van. Öt hónap alatt veszítettük el őt. Sajnos genetikailag örökölte a betegségre a hajlamot, egyébként semmi tünetet nem okozott nála. Júniusban még lediplomázott a hittudományi főiskolán, mellette elvégzett egy másik tanfolyamot is, mondhatnám azt is, hogy a kezelések mellett élte a teljesen normális életét.

Azt gondolom, hogy ezt az öt hónapot összességében jól éltük meg. Próbáltunk felkészülni közösen a jövőre: vártuk a csodát, közben arra is gondoltunk, hogy mi lesz, ha elveszítjük őt, ha neki mennie kell. Megbeszéltük azt is, hogy ő mit gondol a jövőről, a gyermekek jövőjéről, a hosszútávú terveket is átbeszéltük, mi lesz, ha egyedül maradok. Ebből a szempontból a gyászt én másként éltem meg. Az orvos nem ártatott minket, őszintén közölte velünk azt, hogy nincs sok esély a gyógyulásra. Elutaztunk még Óbudavára is, a Schönstatt balatonparti központjába, ő vezetett végig. Ha pedig jól érezte magát, még biciklire is ült.

Amikor már nagyon rossz állapotba került, bent volt a kórházban, de hazahoztuk és így mindenki el tudott tőle búcsúzni. Nagyon mellénk álltak a közösségek, a barátok, a család. A szombathelyi, schönstattos Tóth és Kóta családoktól különösen is nagy segítséget kaptunk. Hatalmas erőt adott a Jóisten a minket körülvevő embereken keresztül. Anyagi támogatásokat is kaptunk, bár sosem kértünk. Volt, hogy nem tudtam, miből veszek új cipőt a lányoknak, másnap pedig jött a postás egy névtelen, jólelkű ember adományával. Megéltem azt, hogy a Jóisten gondoskodik rólunk. Volt egy mottónk is, amit kiírtunk a szoba ajtajára: „Ne aggodjatok tehát a holnap miatt, a holnap majd gondoskodik magáról! A mának elég a maga baja.” Ez jellemezte ezt az öt hónapot: mindig csak egy napot gondoltunk végig és minél teljesebben próbáltuk azt megélni. Nem akarta egyikünk sem, hogy siratóház legyen a házukból. Természetesen voltak, akik megrökönyödtek ezen, hogy nem magunkba süppedve éljük a mindennapokat.

Szavaiból úgy veszem ki, fel lehet készülni arra, hogy számunkra egy kedves és fontos embert elveszítünk.

Úgy gondolom, hogy igen. Hívtak már néhány alkalommal beszélgetésekre hospice-os szakemberekkel, orvosokkal. Ezek az alkalomok is azt hangsúlyoztam, hogy nagyon fontos az, hogyan állnak az emberhez az orvosok. Fontos, hogy az orvos őszinte legyen a beteghez, annak családjához. Lehet, hogy az első pillanatban ordít valaki a fájdalomtól, a rossz hír hallatán, de már másnap tisztább fejjel tud gondolkodni, fel tud készülni az előtte álló időszakra. Ami nehéz, hogy a gyerekek adta örömet nem tudom vele megosztani: amikor Julcsi érettségizett a Patronában, Böbi

elsős volt ugyanitt, mindketten kaptak év végi jutalmat, nekem pedig megszakadt a szívem, hogy Bandi ezt nem élheti át vagy egy-egy elsőáldozás, bérmálkozás alkalmával volt nehezebb egyedül a gyermekek mellett állni.

Mennyire érzi magát az Egyház részéről megszólítva, mint özvegy?

A Schönstattba, amely maga egy nagy család, jártam tovább özvegyként is: segítettem gyerekekre vigyázni, esténként pedig én is hallgathattam az előadásokat. Ma már ott is természetes lett közben, hogy özvegyek is jelen vannak a közösségekben, nemcsak egész családok. Többen is megkerestek már azóta, hogy hozzunk létre egy külön csoportot a mozgalmon belül özvegyeknek, de még nem volt bátorságom belevágni. Arra biztosan lenne igény, hogy az Egyház összefogja az egyedül élő, férjüket, feleségüket elvesztő keresztényeket. A gyászt, ezt az életállapotot mindenki máshogy éli meg, és erről beszélni kell. Volt egy kolléganőm, aki elvesztette a férjét, mint én, és mesélte, hogy milyen rosszul esik neki, ha úgymond ép családokat lát. Én tartottam ettől az állapottól, de nem is így történt. Szerintem sokat jelentett az, hogy fel tudtam készülni lelkileg erre az állapokra.

Megingatta hitében a férje elvesztése esetleg később?

Úgy érzem, hogy nem. El kellett fogadnom, hogy ez a Jóisten döntése. Még Bandi betegsége előtt részt vettünk egy „házas hétvégén”, Óbudaváron. Teljesen együtt fogalmazódott meg bennünk, hogy mi eddig csak jót kaptunk az Istentől: mindig volt hol laknunk, a gyermekeink egészségesek. Szinte teljesen együtt mondtuk ki, hogyha keresztet ad nekünk a Jóisten, akkor el fogjuk fogadni azt is. A számvetésünkben tehát volt egy magas pozitív oldal, és ekkor mi közösen azt mondtuk, hogy elfogadjuk azt, amit ránk mér szerető kezével az Isten. Egy hónapra rá derült ki, hogy Bandit műteni kell. Úgy gondolom, hogy egyszer kell túlesni a traumán, majd ez után a halál is elfogadhatóvá válik. „Legyen meg a te akaratod” – ezt mondogatta nekem a férjem mindig, és valóban e szerint kell élnünk.

H. Pezenhófer Brigitta

RÖVID HÍREK

Ferenc pápa folyó év március 20-án megalapította a Magyarországon élő görögkatolikusok számára a Hajdúdorogi Metropóliát. A Szentatya ugyanezen hatállyal Kocsis Fülöp hajdúdorogi püspököt nevezte ki a Hajdúdorogi Metropólia első metropolitájává. A metropólia székhelye Debrecen városa. Ugyanezen hatállyal a Miskolci Apostoli Exarchátust egyházmegyei rangra emelte, első püspökének Orosz Atanázst nevezte ki. Megalapította továbbá a Hajdúdorogi Egyházmegyéből leválasztott területből a Nyíregyházi Egyházmegyét, annak apostoli adminisztrátorává Orosz Atanázst nevezte ki.

Április 13–15. között a kilences bíborosi tanács két új dikasztérium felállításával foglalkozott. Megerősítették, hogy az egyik a szeretetszolgálat, igazságosság és béke, míg a másik a világiak, a család és az élet intézménye lesz.

Április 16-án, csütörtökön szentelték pappá az olaszországi Barlettában, lakásában a 38 éves, végstádiumban lévő rákos beteg papnövendéket, Salvatore Mellonét. Ferenc pápa két nappal korábban felhívta őt telefonon, és kérte, hogy ő legyen az első, akinek újmiséis áldását adja.

A Magyarországi Rendfőnöknők Konferenciája (MRK) idén április 15-én tartotta tavaszi plenáris ülését, ahol a következő három évre újraválasztotta az elnöki tisztségre Deák Viktória Hedvig domonkos általános főnöknőt.

XVI. Benedek nyugalomba vonult pápa április 16-án ünnepelte 88. születésnapját, április 19-én pedig pápává választásának 10. évfordulóját. Személyi titkára beszámolt a nyugalomba vonult egyházfő egészségi állapotáról. Az érsek elmondta: a nyolcvannyolc éves emeritus pápa sokat gondol a halálra, és készül az Úrral való találkozásra, hiszen ez a találkozás a keresztény ember számára alapvető fontosságú.

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KOVÁCS JÓZSEF

A HÍREK FORRÁSA: MAGYAR KURÍR

„Mi nem hallgathatunk arról, amit láttunk és hallottunk” (ApCsel 4,20)

Péter és János miután csodát tettek, börtönbe kerültek, és a papok megfenyegették őket, hogy ne beszéljenek többet Jézus nevében. Azonban ők folytatták, és amint visszatértek testvéreikhez, buzdították őket, hogy bátorsággal hirdessék Isten Igéjét, majd együtt kérték Istent, hogy tekintsen az őket ért fenyegetőzésekre, és adja meg szolgálóinak, hogy teljes bátorsággal hirdessék Isten szavát.

A Szentlélek az egyetlen, aki képes megadni nekünk a bátorság kegyelmét, hogy Jézus Krisztust hirdessük. És ez az igehirdetésre való bátorság az, ami megkülönböztet minket az egyszerű prozelitizmustól. Amit mi teszünk, az nem reklám annak érdekében, hogy több tagja legyen lelki közösségünknek, nem igaz? Erre nincs szükség, ez nem keresztényi. Amit a keresztény tesz, az bátor igehirdetés. És Krisztus üzenete provokál a Szentlélek által, ez az az ámulat, amely előrevisz bennünket.

Amikor Jézus az újjászületésről beszél, azt magyarázza, hogy a Szentlélek az, aki megváltoztat minket. Ő, aki bárhol jöhet, mint a szél: halljuk zúgását. Csak a Szentlélek képes megváltoztatni életünk történetét és hovatartozásunkat.

A Szentlélek adja meg ezt az erőt ezeknek az egyszerű és tanulatlan embereknek, mint Péter és János, megadja nekik az erőt, amellyel a végső tanúságtételig, a vértanúságig hirdetik Jézus Krisztust. A keresztény bátorság útja kegyelem, amelyet a Szentlélek ad. Sok út van, amelyen járhatunk, olyanok is, amelyek egyfajta bátorsággal töltenek el bennünket. Nézd a másikat, milyen jól eltervezte, megszervezte a dolgokat, milyen ügyes, milyen bátor döntést hozott! És mindez segít, de csak eszköze egy ennél még nagyobb dolognak: a Léleknek. Ha a Lélek nincs, nem tudunk véghez vinni sok mindent – sokat dolgozunk, de nem érünk el semmit.

Ferenc pápa

EGYHÁZJOG

Házasságkötésre képtelen személyek

Az értelem elégséges használatának hiánya

Ahhoz, hogy egy személy emberi cselekedetet tudjon végrehajtani, szükséges az értelem elégséges használata. Aki tehát képtelen az esztét használni, képtelen emberi cselekedetre, következésképpen nem beszámítható, s mint ilyen nem büntethető. A 7. életévüket betöltött személyeket úgy kezeli a jog, mint akik eljutottak az értelmük elégséges használatára, így a tetteikért, ha korlátozottan is, de felelni képesek. Akik viszont nem képesek az értelmüket elégséges módon használni, nincsenek kötelezve a tisztán egyházi jogi törvények megtartására.

Az értelem használata nélkül tehát nem lehetséges szabad, felelős, és önként akart egy cselekedet. A házasságkötés különösen jelentős jogcselekmény, ami nem akármilyen értelemhasználatot kíván. A CIC 1095. kánonjának 1. pontja az értelem elégséges használatáról beszél. Tehát nem szükséges az értelem teljes használata, hanem a házasságkötéshez szükséges észhasználatra van csak szükség, ami azt jelenti, hogy az értelem zavartalanul működik, felfogja a világ dolgait, fogalmat alkot róluk, jelen esetben elégséges ismerettel rendelkezik a házasságot illetően.

Ez az elégséges használat kétféleképpen szűnhet meg a jog szerint: 1. állandó módon, amit különböző hiányosságok és torzulások okoznak, így azok akadályozzák az egyén szükséges fejlődését, érettségét. Ide tartozik a joggyakorlat szerint az értelmi fogyatékoságok egy része, az elmebetegségek egy része, a skizofrénia, a paranoia, a mániás depressziós elmebaj, a krónikus alkoholizmus, a krónikus kábítószerhatás és a gyengeelméjűség. Azok a személyek, akik ilyen betegségekben szenvednek, nem tudnak érvényesen házasságot kötni. Napjaink joggyakorlata azt sem teszi lehetővé, hogy valaki a fenti betegségének világos pillanataiban, amikor képes az esztét megfelelő módon használni, házasságot kössön.

Az értelem elégséges használatának másik lehetséges megszűnési módja: 2. ideiglenes jellegű, hiszen ezeket valamilyen alkalmi okok befolyásolhatják vagy az elmeállapot pillanatnyi zavara okozhatja. Ilyenek lehetnek: lázalom, epilepsziás roham, részegség, drogos állapot, hipnotikus állapot, gyógyszer hatása alatt állás, holdkórosság. Ezek az állapotok amennyiben a beleegyezés pillanatában állnak fenn, képtelenné teszik a személyt a tudatos beleegyezés kinyilvánítására, még akkor is, ha látszólag egyébként fennáll a beleegyezés.

Déri Péter

LITURGIA

A SZENTSÉGEK LITURGIÁJA

A katekumenátusról

A keresztség szentségének felvételét tárgyalva már többször elkülönítettük, mi vonatkozik a felnőttek és mi a gyermekek kereszteselésére. A feltételeket tekintve, míg gyermek megkereszteséséhez csupán a szülők legalább egyikének beleegyezése, valamint a katolikus vallásban való nevelés megalapozott reménye szükségeltetik, addig ahhoz, hogy felnőttet meg lehessen keresztesíteni, szükséges, hogy előbb kinyilvánítsa szándékát a keresztség felvételére, tanulja meg kellően a hit igazságait és a keresztesítő kötelezettségeket, s legyen kipróbált a keresztesítő életben. Vagyis hosszabb felkészülésnek kell megelőznie a felnőttkeresztesítést, melynek ősi intézményes formája a katekumenátus (lásd még a Martinus 2015. márciusi számát).

Amellett azonban, hogy vannak olyan felnőttek, akik nincsenek megkeresztesítve, manapság egyre gyakrabban találkozunk olyan felnőttekkel és fiatalokkal, akiket bár gyermekkorukban megkeresztesítettek, elsőáldozásuk, illetve bérmálásuk már elmaradt, vagyis nem részesültek valamennyi beavató szentségben. Az ő felkészülésüket is segíti a katekumenátus. Ez nemcsak ismeretek elsajátítását jelenti, hanem bevezetést is a krisztusi élet gyakorlatába. A katekumenátusnak az is a feladata, hogy az Egyház közösségéhez kapcsoljon. Ezért nem egyéni úton történik a készület, hanem az egyházi közösség közreműködésével, lehetőség szerint a liturgikus év rendjét követve.

A beavató szentségben való részesedés feltételezi a mély és megélt hitet, valamint a bekapcsolódást az egyházi közösségbe, ezért nem néhány hónapos, hanem hosszú, esetenként több éves folyamat lehet. Ezt a liturgia is segíti különféle szertartásokkal a katekumenátus folyamán. Valamennyi szertartást általában szentmise keretében végzik, a homília (prédikáció) után, a szertartást követően pedig az áldozati résszel folytatódik a liturgia.

Ipacs Bence

Feltámadási jekép Celldömölkön

▲ Április 9-én az esti szentmise keretében fogadták a celldömölki Nagyboldogasszony-kegytemplomban azt a feltámadási jeképet, melynek célja, hogy hirdesse a feltámadott Krisztussal való szövetségünket és nemzeti újjászületésünk vágját.

▼ Április 11-én immár 7. alkalommal került sor a teskándi egyházközség híveinek zarándoklatára. Idén Homokkomáromot választották úti célul. A délutáni szentmisén Szalai Attila teskándi plébános a Szűzanya iránti szeretetről tanította a híveket.

Homokkomáromi zarándoklat

Zarándokház-megáldás

▲ Április 12-én dr. Veres András megyéspüspök áldotta meg Becsehelyen a régi iskola helyén közösségi összefogás eredményeképpen felépített közösségi és 100 fő befogadására alkalmas, összkomfortos zarándokházat.

▼ Április 14-én tartottak sajtótájékoztatót a megújult csánigi templomról. Pályázati forrásoknak és a hívek nagylelkű adományainak köszönhetően kerülhetett sor az Árpád-kori műemlék rendbetételére.

Megújult a csánigi templom

Születésnap háladáó megemlékezés

Április 6-án mutatott be háladáó szentmisét 80. születésnapja alkalmából Horváth József pápai prelátus Szombathelyen, a Kálvária-templomban. A lelkészség hívei, régi barátok, ismerősök és tanítványok együtt ünnepeltek.

Szent Márton ereklyéje Egyházsrádócon

Április 11-én Egyházsrádócon folytatódott Szent Márton ereklyéjének egyházmegyei zarándoklata. Schauermann János plébános Szent Márton, mint az irgalmasság példaképét állította a hívek elé.

Elkezdődött az „Este 8-as”

Április 12-étől vasárnapokon este 8 órakor is tartanak szentmisét Szombathelyen, a Szent Norbert-templomban. Ez alkalmat ad arra, hogy késői időpontban is eljuthassanak a hívek a vasárnapi szentmisére.

PROGRAMAJÁNLÓ

május 16. (szombat) Családi nap (Babosdöbréte) • **május 16-17. (szombat–vasárnap)** A Szent Márton-ereklye zarándoklata (Ikervár, Szent György Plébánia) • **május 17. (vasárnap)** 10 óra Bémálás (Györvár, Árpád-házi Szent Erzsébet Plébánia); 15 óra Bémálás (Rum, Szent László Király Plébánia) • **május 19. (kedd)** 17 óra A Genius Savariensis Szabadegyetem 2015 tavaszi előadásai – Irodalom (Szombathelyi Egyházmegyei Kincstár, Sala Terrena) • **május 20. (szerda)** A Szent Márton-ereklye zarándoklata (Kőszegdoroszló, Szent Márton püspök templom) • **május 22. (péntek)** Diákköri konferencia: premontrai tudós tanárok nyomdokaiban (Szombathely, Premontrei Gimnázium); 18 óra A Premontrei Gimnázium jubileumi gálája (Szombathely, Bartók-terem) • **május 23. (szombat)** 10 óra Bémálás (Muraszemenye, Szent Bertalan Apostol Plébánia); A Szent Márton-ereklye zarándoklata (Celldömölk, Szent Miklós Plébánia) • **május 24. (vasárnap)** 10 óra Bémálás (Szombathely, Székesegyház); 15 óra Bémálás (Zalaegerszeg, Jézus Szíve Ferences Plébánia) • **május 24-25. (vasárnap–hétfő)** A Szent Márton-ereklye zarándoklata (Gérce, Szent Kereszt Felmagasztalása Plébánia) • **május 25. (hétfő)** 10 óra Ifjúsági találkozó (Rönök) • **május 28. (csütörtök)** 10 óra Érettségizők lelkinapja (Vasvár) • **május 30. (szombat)** 10 óra Bémálás (Répcelak, Szent István Király Plébánia); Egyházmegyei családi sportnap (Kőszeg) • **május 31. (vasárnap)** 10 óra Bémálás (Zalaegerszeg, Szűz Mária Szeplőtelen Szíve Plébánia); 15 óra Bémálás (Tanakajd, Magyarok Nagyszombatja-templom) • **június 5. (péntek)** Egyházmegyei Ministránsfoci-bajnokság – általános iskolás korcsoport (Csesztreg) • **június 6. (szombat)** 9 óra Szent Norbert nap (Szombathely, Premontrei Gimnázium); 10 óra Bémálás (Jánosháza, Keresztelő Szent János Plébánia); 24 órás szentségimádás (Szombathely-Szentkirály, Szent István Király Plébánia) • **június 7. (vasárnap)** 9 óra Űrnapja – püspöki mise, majd körmenet (Szombathely, Székesegyház) • **június 8. (hétfő)** A Szent Márton-ereklye zarándoklata (Kőszegszerdahely, Mindenszentek Plébánia) • **június 9. (kedd)** 10 óra Bémálkozó Lelekinapja (Vasvár) • **június 12. (péntek)** A Szent Márton-ereklye zarándoklata (Babosdöbréte, Jézus Szíve és Szent Imre-templom) • **június 13. (szombat)** 10 óra Te Deum (Szombathely, Székesegyház) • **június 14. (vasárnap)** 10 óra Bémálás (Csákánydoroszló, Nepomuki Szent János Plébánia); A Székesegyház felszentelésének évfordulója (Szombathely, Székesegyház)

Szent Márton konferencia

Háromnapos nemzetközi Szent Márton-konferenciát rendeztek Szombathelyen április 15. és 17. között. Neves előadók világítottak rá Szent Márton életének, korának, kultuszának talán a nagyközönség előtt is kevésbé ismert részleteire. A konferencia a közelgő Szent Márton Évre való felkészülés jegyében zajlott.

Szent Márton már az életében is szerteágazó munkát folytatott. Sulpicius Severus nem véletlenül jegyezte fel, hogy nem tudott mindent leírni, amit maga látott vagy hallott szeretett Mesteréről. Valahogy az utókor és a különböző tudományágak is így vannak Szent Márton személyének, kultuszának, hatásának feltárásával. Sokan vizsgálódnak és mindig merülnek fel újabb és újabb szempontok, adatok e témákban, és adnak új információkat Szent Mártonról, szerepéről, tiszteletéről. Nem csak hazánkban, hanem Európa más országaiban is zajlanak Szent Mártonnal kapcsolatos kutatások. Az eddigi eredményeket osztották meg egymással és az érdeklődő hallgatókkal a szakértők Szombathelyen, az itt rendezett háromnapos, nemzetközi konferencián.

Csak néhány kérdés, amelyre választ kerestek a kutatók az előadásaikban: milyen bibliai hasonlatok fedezhetők fel Sulpicius Severus Szent Márton életrajzában? Milyen okokkal magyarázható, hogy a bencések éppen Pannonhalmán alapítottak monostort? Miként lehet a pozsonyi Szent Márton-dóm a magyar királyság tükörképe? Miért nevezhetjük Nagy Károly frank királyt Szent Márton szülőhelye első zarándokának? Milyen szerepet töltött be Szombathely a középkorban, a Nyugat-Dunántúl városhálózatában? Hogyan hatott Szent Márton személye a középkorban a zarándoklatokra? Miként tisztelték Szent Márton Erdélyben, és hogyan ápolták kultuszát Szombathelyen?

Akit nem csak a kérdések, de a válaszok is izgatnak, keressék fel a jubileumi évre készült weboldalunkat a <http://szentmarton.martinus.hu> címen. Itt megtekinthetik az előadásokat és még számos új információt kaphatnak Szent Mártonról és kultuszáról. Így talán mi is jobban értékeljük az egyházmegyénkben született szentet, és példája nyomán mi is hűséges és állhatatos Krisztus-követők leszünk.

Molnár Péter

Mikor Krisztus Urunk még a földön járt...

Az alábbiakban néhány olyan történetet adunk közre, melyek leginkább a népmonda műfajába sorolhatók. A monda alapja valamilyen valóságos elem (történelmi személy, esemény, tárgy, épület, földrajzi hely), amelyről eleink nem tudtak eleget, s e hiányt fantáziájukkal pótolták. Tehát valós és mesés elemek keverednek benne. A monda rokona a legenda is, mely szentek életéről, csodatételeiről szóló példaadó, erkölcsnemesítő történet. A most következő rövid prózai alkotások szereplői ugyan bibliai alakok, mégsem annyira a legenda, mint inkább az eredetmonda műfaji vonásai jellemzőek rájuk. Megtudhatjuk belőlük, hogyan keletkezett a gomba, miért vált ki különböző hatásokat a részeg emberből a bor, miért dolgozik olyan sokat a kovács. Valós dolgok, jelenségek állnak tehát a középpontban, a magyarázatot keresztény őseink bibliai szereplők jelenlétében, cselekedeteiben, néha csodatételeiben látták. A szövegeket különböző korokban, más-más adatközlőktől jegyezték le, nyelvük hol jobban, hol kevésbé népi, archaikus. Jellemző indító helyzet, hogy Jézus és Szent Péter együtt vándorol. A gyakran visszatérő kezdő mondatból vettük kölcsön címünket: Mikor Krisztus Urunk még a földön járt...

Hogyan keletkezett a gomba?

Mikor Jézus Krisztus Szent Péterrel faluról falura, városról városra vándorolt, egyszer nagyon megéheztek. Letelepédtek az egyik falu szélén az árokpartra, szusszantottak egyet. Azt mondta Jézus Krisztus Péternek:

– Péter, látom, hogy itt a legközelebbi házban kenyéret sütnék. Menj, és mondd meg a gazdasszonynak, hogy

Isten nevében két lángost is tegyen a kemencébe, szánja meg az éhező vándorokat.

Szótfogadott Péter, de két lángos helyett hármat kért. Ahogy megsült a lángos, az egyiket a kebelébe csúsztatta, a másik kettővel ballagott vissza Jézus Krisztushoz.

Jóízűen megették a két lángost, aztán fölcihelődtek, útnak eredtek. Péter utólrá maradt, hogy suttyomban csipegethesse az eldugott lángosát. Sehogy nem volt azonban szerencséje, mert Jézus urunk mindig akkor kérdezte, mikor a lángost a szájába tette. Péter nem tudott enni, mindig ki kellett köpni a lángoslepenyt, hogy válaszolni tudjon.

Mikor elfogyott a lángos, Jézus megfordult:

- Péter, mennyi lángost süttettél?
- Kettőt, Uram Teremtőm.
- Dehogy kettőt, Péter! Azt is számold, amit apródonként kiköpdöstél!
- Uram Teremtőm, hármat süttettem.
- Hogy, hogy ne vesszen kárba, mit teremtsünk ebből?

– Teremtsünk gombát, mert tényleg nem veszhet el az út szélén eltaposva.

Abból lett az igazi gomba, a lángoslepenyből, amit Péter a szájából elhagyott.

A bor

Mikor Noé az özönvíz elől a bárkára menekült, bort is vitt magával. Unta magát erősen az öreg, s unalmában a borba hatféle állat vérét keverte.

Először oroszlánvért kevert. Aztán tigrisvért. Ez sem volt elég, kevert bele még medve-, disznó-, majom- meg galambvért is.

No, de meg is látszik az embereken, akik egy pohárral több bort isznak, ezeknek az állatoknak a vére.

Van olyan ember, aki a bortól büszke, mint az oroszlán.

Olyan, aki kegyetlen, mint a tigris.

Némely ember dülöngél tőle, mint a medve.

Más ember a sárban fetreng, akár a disznó.

Némelyik mindenre nevet, mint a majom.

De van olyan is, aki olyan szelíd a bortól, akár a galamb.

Miért dolgozik a kovács sokat?

Mikor az Úristen kiadta, hogy melyik mesternek meddig kell dolgozni, a kovácsnak azt mondta:

– Na, kovács, a te mesterséged nehéz, elég lesz, ha reggel hét órától délután négy óráig vered a vasat!

A kovács, hogy el ne felejtse, négyest írt a kalapácsra, hetest a nyelére, hogy tudja, mikor kell felhagyni, meg a dolgot elkezdni, a kalapács nyelét megfogni.

Mikor hazafelé haladt, hogy könnyebben vihesse a kalapácsot, a vasat fogta meg. De mire hazaért, elfelejtette, hogy megfordította. Fordítva is olvasta, ezért hozzáfogott négy órákor dolgozni, és dolgozott este hétig.

Ez az oka, hogy olyan sokat kell a kovácsnak dolgozni, ha meg akar élni.

Szauer Ágoston

Néhány gondolat a ferencesekről

A kezdetek

A XIII. század az Egyház virágzásának fénykora, ennek ellenére az ott jelentkező negatívumokat nem lehetett tovább rejtegetni. Sokan kiváltak az Egyházból, azt a nézetet hangoztatva, hogy az Egyháznak meg kell szabadulnia a földi javaktól, és az ősegyház gyakorlatához kell visszatérnie, amely szegény volt, ahogyan erről az Apostolok Cselekedetei is tanúskodik. A hagyományos rendek elsődleges célja a tagok megszentelődése volt a rend keretein belül. Az újonnan megjelent kolduló rendek a hármass szerzetesi fogadalom közül kiemelten kezelték a szegénységet.

Ebben az időben élt Francesco (1181/82–1226), aki a kisebb testvérek rendjét (latinul *Ordo Fratrum Minorum*, rövidítve OFM) – közismerten a ferenceseket – megalapította. Ferenc az evangéliumot minden embernek hirdetni akarta. Azt kívánta, hogy ő és követői „Isten komédiásai” legyenek. Ezt egyszerűséggel, az emberekhez való odafordulással és közvetlen életmóddal tette. Miután testvéreket adott mellé az Úr, Rómába zárandokolt, ahol III. Ince pápa 1209-ben szóbelileg jóváhagyta a közösség életszabályzatát, a regulát.

A ferencesek Magyarországon

A magyar nép korán megismerte Assisi Szent Ferenc derűs, vidám szellemét, hiszen halála után hamarosan itt találjuk követőit az országban. A legvalószínűbb, hogy az első

ferencesek a Németföldről 1224–27 között jöttek hazánkba, Ausztrián keresztül. Az első kolostorok a Duna mentén álltak: Győrben, Esztergomban, Pozsonyban és Óbudán.

A koldulórendek a városok szélén telepedtek meg, ami által az egyszerű néphez közelebb kerültek. A testvérek élete is jobban hasonlított a hívekéhez, mint az egyházmegyes papságé, akik többnyire jelentős javadalmakkal, birtokokkal rendelkeztek.

A történelem folyamán öt, pontosabban hat provincia alakult Magyarország területén: a Szűz Máriáról, az Üdvözítőről, a Szent Lászlóról, a Szent István királyról és a Kapisztrán Szent Jánosról nevezettek. 2006-tól Magyarok Nagyasszonya néven szerepel a magyar ferences közösség.

Tevékenységekünk a jelenben

A Gondviselés úgy hozta, hogy a ferencesek mindig az Egyház szükségleteit látták el. Ha kellett, gyógyszerárakat hoztak létre, ha szükség volt rá, plébániákon lelkipásztorok voltak, vagy éppen iskolákban tanítottak. Jelen voltak a közéletben,

de szívesen éltek a világtól elvonultan is. Búcsújáráshelyeken terjesztették Szűz Mária tiszteletét.

Napjainkban a testvérek, atyák több plébániát vezetnek, így itt az egyházmegyében Szombathelyen és Zalaegerszegen, emellett Budapesten, Szegeden, Szécsényben, Gyöngyösön, valamint az ukrajnai Nagyszőlősen. Gimnáziumot tartanak főn Esztergomban, Szentendrén és Budapesten. Egyetemi kollégiumot vezetnek Pécsen és Szombathelyen. Az ország leglátogatottabb templomában, a Pesti Ferenceseknél egész nap gyóntatnak az atyák. Hazánk nemzeti kegyhelye szintén a kisebb testvérek gondozásában áll, Mátraverebély-Szentkúton. Emellett még Sümeg is híres búcsújáráshely, ahol rendszeresen tartanak lelkigyakorlatokat az elmélyülni vágyóknak. A tartomány központja Budapesten található.

A szerzetesi közösségben a testvérek közösen mondják a zsolozsmát reggel, délben és este. A munka lehetőség szerint mindenkire személyre szabott, a tartományfőnök rendelkezése szerint. A házimunka egy részét is a testvérek végzik, beosztás szerint (világi munkatársak bevonásával). A kikapcsolódásra, együttlétre az étkezések mellett a közös beszélgetések nyújtanak lehetőséget.

A ferencesek lelkiségét Assisi Szent Ferenc atya egyszerűsége és az Úr szeretete kell, hogy jellemezze. Jelmondatuk: Pax et bonum (Áldás, békesség).

Rácz Piusz OFM

A Letenyei Esperesi Kerület

Egyházmegyénk legdélebbi, Szombathelytől legtávolabb eső esperesi kerülete a letenyei. Elnevezése 1830-ból datálódik, amikor Böle András püspök az akkori alsólendvai alsó esperesi kerület átnevezésével és Lenti plébániájának hozzácsatolásával létrehozta ezt az akkor mindössze 680 főt számláló Letenye községről címzett esperességet.

A terület, mint mindig is határvidék, számos alkalommal képezte vita tárgyát. Az alapításától kezdve a veszprémi püspök joghatósága alá eső rész egy 1219-ből származó adat szerint a seckau-i püspökség területéhez tartozott, majd később, egészen 1550-ig – Szemenye (ma: Muraszemenye) és Szepetnek pedig még 1760-ban is – igazolhatóan újra a Veszprémi Egyházmegye zalai főesperességének részét alkotta, s csak ezt követően került a zágrábi püspökség bekcsényi (vagy bexini) főesperessége alá.

Ez utóbbi határvonala a Murától indult ki Tótszerdahelynél, innen északra haladt Szentmárton (ma: Tótszentmárton) és Bekcsénhely (ma: Becsehely) mellett, majd Tolmács (ma: Kistolmács) után keletre fordult és magába foglalta Magyarszerdahelyt és Börzöncét (ezek ma a Kaposvári Egyházmegyéhez tartoznak); azután pedig északnyugati irányba Magyaród (ma: Pusztamagyaród), Szentpéterföldre, Gutorföldre, Zebecke és Hernyék mellett haladt a Kerkáig, de annak bal partján is voltak hozzá tartozó helyek, mint például Baksa (ma: Zalabaksa), Cup és Szilvágy.

A mai Lenti és Letenyei Esperesi Kerületek közti határ az egyházmegye története során többször is változott, némelykor Lentitől és Pákától északra, máskor tőlük délre húzódott, míg legutóbb, már az ezredforduló után csatolták Söjtört a zalaegerszegitől a letenyei kerülethez.

Az eredeti hét plébánia (Bánok-Szent-György, Felső-Szemenye, Kerka-Szent-Miklós, Letenye, Szécsi-Sziget, Szepetnek és Tót-Szent-Márton) mellé a 20. században Becsehelyt, Eszteregnyét és Rigyácot (1928), Tótszerdahelyt (1930), Bázakerettyét (1941), Borsfát (1944), Oltárcot (1953) és Semjénházát (1954) emelték önálló lelkészi állásokká.

Ma Letenye városa mellett 27 falu található a kerületben, melyek lelkipásztori ellátását 7 egyházmegyes pap végzi. Egyetlen szerzetesháza az 1248-ban alapított és mintegy háromszáz évig fennállt szemenyei ferences kolostor volt, de a 18. században a kanizsai jezsuiták is pasztoráltak a vidéken.

A Mura bal parti síkja a magyarországi horvátok egyik legfontosabb szállásterülete: többséget alkotnak Molnáriban és Tótszerdahelyen, de jelentős az arányuk Tótszentmártonban és Semjénházán is. E falvakban rendszeresen celebrálnak horvát nyelvű szentmisét.

Felekezeti megoszlás szerint több, mint 90 százalékban római katolikus vallású a népesség, de Szepetneken 1825-ben evangélikus egyházközség is alakult, melyet az 1856-ban Locsmándról ide telepedett németajkú lutheránus családok is erősítettek, valamint önálló egyházközség a pusztaszentlászlói gyülekezet is.

Művészettörténeti szempontból figyelemre méltó a becsehely-polai Árpád-kori, és a falusi késő-barokk stílusjegyeket hordozó bánokszentgyörgyi, becsehelyi, letenyei és szepetneki templomok. Molnáriban, Nagykanizsa-Bajcsán, Semjénházán és Tótszerdahelyen az 1990-es években épültek modern stílusú templomok.

Ritka védőszentje Szepetneknek a Szent Őrzőangyalok és Sormásnak Szent Rókus. A vidék Szentháromság-tiszteletét pedig az alsóborsfai és letenyei templomok titulussal jelzik, de e vonatkozásban ismert búcsújáróhelye volt a területnek Tótszentmárton is.

Az esperesi tisztséget Decs István bánokszentgyörgyi plébános viseli.

Inzsöl Richárd

„Kiválasztottam szolgálmat, szent olajommal fölkentem” (Zsolt 88)

Interjú-sorozatunkkal ezúttal a letenyei kerületbe látogattunk, Decs István esperes atya által kapunk bepillantást a saját, illetve a hozzá tartozó plébániák életébe.

Május a Szűzanya hónapja. Plébános atya miben tapasztalta a Szent Szűz pártfogását?

Eddigi életem és papi tevékenységem során már többször is megtapasztaltam a Szűzanya segítségét, pártfogását. Talán először Pannonhalmán tudatosult bennem a Szűzanya iránt érzett csodálatom a májusi litániák alkalmával, amelyet a Nagyboldogasszony-templomban énekeltünk el minden este a diáktársaimmal. De akkor is megtapasztaltam, amikor a falunkból származó kispap, Németh Csaba újmiséjére készültünk. Sajnos öreg templomunk állaga már nem a legmegfelelőbb, nedves és kopott. Tudtam, hogy csak a falutól és senki mástól nem számíthatok anyagi segítségre. Kértem a Szűzanyát, hogy segítsen és vegyen pártfogásába. Ekkor egy 1956-ban külföldre emigrált várföldei úr jelentkezett, és felajánlott egy összeget a templom javára, melyet felesége unszolására még meg is duplázott. Így sikerült felújíttatni templomunk belsejét. Ekkor éreztem igazán a Szűzanya közbenjárását.

A plébániáján májusban milyen Szűzanyát tisztelő ajtosságok vannak?

Templomunkban májusi litániákat tartunk a hívek kérésére heti 2-3 alkalommal. Régebben mindennap volt, de a

faluk lakossága már idős és a templomba járók zöme meghalt. Sajnos így csak kevesen maradtak, akik eljönnek litániára. Otthonukban biztos többen is elimádkozzák naponta a rózsafüzért és a lorettói litániát.

Esperes úr, kérem, mutassa be a letenyei kerületet!

A Letenyei Esperesi Kerület a Szombathelyi Egyházmegye legtávolabbi része. Zala megye déli területe, mely Horvátországgal határos. Plébánia Bánokszentgyörgyön, Becsehelyen, Letenyén, Muraszemenyén, Söjtörön, Szepetneken és Tótszerdahelyen működik. Mindegyikhez több filia is tartozik. A kerületben hét atya dolgozik. Ebből hatan már sajnos túlvagyunk a hatvanadik életévünkön, és a kor előrehaladtával sajnos jönnek a betegségek. A ránk háruló feladat is egyre több. No, de azért nem panaszkodunk, végezzük hivatásbeli feladatainkat, ahogy erőnk engedi, egymást is segítve.

Milyen alkalmakkor jönnek össze a kerület papjai?

Elsősorban, amikor a munkánk úgy kívánja. Koronagyűlést tartunk évente két alkalommal. Aztán más egyházi események (bérmálások, újmisék, ezüst- és aranymisék, létesítmények felszentelése stb.) alkalmával is találkozunk. Jobbára telefonon tartjuk a kapcsolatot paptestvéreimmel, valamint megemlékezünk egymásról a névnapok alkalmával is. Megemlítem, hogy mindnyájunkat nagy örömmel tölt el, hogy ez év júniusában újmisére kerül sor Becsehelyen, melyet Böjti Balázs mutat majd be.

Milyen nemzetiségű hívek élnek itt? A kerület lakossága hogyan változott az utóbbi időben?

Az esperesi kerület hívei zömmel magyarajkúak, de Tótszerdahelyen, Tótszentmártonban, Molnáriban és Semjénházán horvát anyanyelvűek is élnek, Szepetneken német nyelvet beszélők is vannak, de ők inkább evangélikus vallásúak. Egyes falvakban jelen vannak külföldről betelepült családok is. Így például Valkonyán (Bánokszentgyörgy filiája) laknak Németországból, Angliából és Írországból származó emberek is. Sőt itt még egy burmai orvos, festőművész is letelepedett, és szintén itt még Erdélyből áttelepültek is élnek. Láthatjuk, hogy a kerület lakossága az utóbbi időben nagyon sokszínű, sokrétű lett. Ők mind különböző vallásúak.

Milyen volt az élet 20 évvel ezelőtt? Hány pap szolgált akkoriban?

Négy kápláni év után kerültem Lentiből Bánokszentgyörgyre 1980-ban. Abban az időben vasárnaponként körülbelül két-háromszáz hívó vett részt a szentmiséken. Hét-

köznapokon pedig tizenöt-húsz hívő járt templomba. Ez az arány mára már nagyon megváltozott, vasárnap nagyjából száz, hétköznap pedig kettő-öt fő vesz részt a miséken. A filiákban hétköznapokon átlagosan talán tíz fő jár istentiszteletre. Ez az arány valószínűleg az esperesi kerület nagy részére jellemző.

Ha jól tudom, amikor ide kerültem, tizenöt lelkipásztor szolgált ebben a kerületben, valamint még káplánok is voltak. Az akkori plébánosok között három ferences atya is volt. Mára ez a szám hétre csökkent, és nincsenek káplánok sem.

Ki segítette abban, hogy a papi hivatást válassza?

Gyermekkorom vallásos neveltetésének köszönhetően sokat ministráltam, így az akkori hitoktató káplánok élete példa volt előttem. Megemlíteném dr. Gyürki László, Honti Imre és Mester Vince káplánok nevét. Majd pedig Torma József plébános úr volt az, aki a papi hivatásokat ápolta. Az ő keze alól – velem együtt – nyolc újmisést került ki a pákai plébániáról: Márfi Imre, dr. Márfi Gyula, Panágl Jenő, Gyuricza József, Kiss Sándor, Farkas Károly, Bundics Antal. Sőt a pákai származású Öveges József piarista fizikus professzor és Török Ferenc abai plébános is. Ezek mind erősítették bennem az elszántságot a papi hivatás iránt. A legutóbbi időből Zakó Jenő plébános urat említeném meg.

1965-ben katolikus gimnáziumba kerültem Pannonhalomra, ahol a bencés atyáktól szintén sok bátorítást kaptam a papi hivatáshoz. Osztályunkból ketten lettünk papok dr. Németh Jánossal, aki jelenleg az esztergomi bazilika plébánosa. Kétévi katonaság után kerültem a győri szemináriumba 1971-ben, és 1976-ban fejeztem be.

Az atya még a katonaság nehézségeit, nehéz éveit is átélte. Hogyan segítették egymást a kispapok, illetve a lelkésznek készülő fiatalok?

1966–67-ben kezdték el a kispapokat is besorozni. Én 1969–1971-ig teljesítettem katonai szolgálatot Lentiben, mint lövész rajparancsnok. Voltak köztünk protestáns „kispapok” is, de őket fél év után máshova vezényelték. Így-

keztem a feletteseimmel és társaimmal is jó kapcsolatot kialakítani. Mi, kispapok együtt szoktunk imádkozni. Segítettünk egymásnak mindenben, amiben csak tudtunk. Összességében nem panaszkodhatom a katonaeveimre. Sok élményben és persze bosszúságban is volt részem. Egyik nagy élményem volt, amikor 1970-ben részt vettem az akkori NDK-ban az úgynevezett „fegyverbarátság hadgyakorlaton”. A katonaeveknek is megvolt a jellemformáló, építő hatása, ami nem múlt el nyom nélkül.

A jelenlegi plébániáján, az iskolai hittanórákon hány százalékan vesznek részt a gyerekek? Van-e segítsége a plébániai munkákban?

A bánokszentgyörgyi iskolában az iskolások körülbelül 30 százaléka vesz részt a hitoktatásban. A hitoktató tanárnő pusztaszentlászlói. Horváth Jánosné Judit nagyon lelkiismeretesen végzi munkáját. Borsfán pedig Fekete Gábor tanár úr tanítja a hittant, ahol az iskolások körülbelül 95 százaléka hittanos. Sajnos a szentmisékre kevesebb gyermek jár, mint a hitoktatásra.

A plébániánknak fizetett alkalmazottai nincsenek, de ha valamilyen tennivaló akad a templomok körül, akkor a jó szándékú emberek közül néhányan a segítségemre sietnek.

Úgy tudom, nyaranta zenei tábor szokott lenni a plébánián. Kik vesznek részt benne?

A borsfai plébániaházban nyaranta a nagykanizsai Farkas Ferenc Zeneiskola növendékei (vonósok, fúvósok, ütősök) töltik a nyári szünidejük egy részét, melynek keretében az itt lakókat is megörvendeztetik zenei tudásukkal.

Végül kérem, néhány gondolattal szóljon az olvasóknak a pap örömeiről!

A lelkipásztor öröme, ha új arcokat lát a vasárnapi szentmiséken. Ha a betegek szentségekkel ellátva távoznak az élők közül. Ha a hívek szívesen segítenek a plébánia életének szervezésében és a munkálatokban. Különösen nagy örömmel tölt el, ha az elsőáldozók és a bérmezők később is megmaradnak Jézus szeretetében.

Salamon Viktória

„Krisztus feltámadott, halál fején tapodott,
égbe utat mutatott, tudom, hogy feltámadok!
Feltámadt Krisztus!” (SzVU 88.)

A szombathelyi püspök az örök élet reményében tudatja, hogy Rilli László ny. plébános, életének 76., áldozópapi szolgálatának 52. évében, 2015. április 6-án, húsvéthétfőn a szombathelyi Papi Otthonban elhunyt.

Szeretett paptestvérünkért az engesztelő koncelebrációs szentmisét 2015. április 13-án, hétfőn 9.30 órakor mutattuk be a szombathelyi Székesegyházban. Holttestét, a szentmise után, 11 órakor a Jáki úti temető papi sírkertjében helyeztük örök nyugalomra.

Rilli László atya Budapesten született, 1939. december 21-én, és 1963. június 21-én szentelték pappá.

Adj Uram örök nyugalmat neki!
Requiem aeternam dona ei Domine!

A Szentatya május havi imaszándékai

Egyetemes szándék: Hogy elutasítva a közömbösség kultúráját, törődni tudjunk felebarátaink szenvedésével, főként a betegekkel és a szegényekkel.

Evangelizációs szándék: Hogy Mária közbenjárása segítse azokat a keresztényeket, akik elvilágiasodott környezetben élnek, hogy képesek legyenek Jézust hirdetni.

A HÓNAP KÖNYVE HAJNALI CSILLAG

A Tiszták, hősök, szentek könyvsorozat kötetéhez hasonlóan a Hajnali csillag is egy 32 oldalas, színes képekkel illusztrált kiadvány, amelyből megtudhatják az olvasók, hogy mikor, hogyan és miért jelent meg a Szűzanya Fatimában, Kibehóban és Lourdes-ban. A kiadvány elsősorban gyermekek részére készült, de a nagy betűk, a tömör, lényegre törő szövegek és a szemléletes illusztrációk miatt a könyv az idősebb korosztályból származó olvasók számára is rendkívül hasznos időöltést kínál.

**A KIADVÁNY 2015. MÁJUS 1. ÉS 31. KÖZÖTT 990 FT HELYETT
25% KEDVEZMÉNNYEL, 750 FT-OS EGYSÉGÁRON
VÁSÁROLHATÓ MEG A MARTINUS KÖNYVESBOLTBAN.**

A FENTI ÁR A SZÁLLÍTÁSI DÍJAT NEM TARTALMAZZA!

7 DB VAGY A FÖLÖTTI MEGRENDELÉS ESETÉN A POSTAKÖLTSÉGET ÁTVÁLLALJUK!

Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó + Martinus Könyvesbolt
9700 Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3. + 9701 Szombathely, Pf. 41.
Telefon: 94/513-191 + Mobil: 30/659-7320 (mátrix)
E-mail: info@martinuskiado.hu + Webáruház: www.martinuskiado.hu

Jubiláns Házaspár Találkozója

A Szombathelyi Egyházmegye az idei évben is megrendezi a Jubiláns Házaspár Találkozóját.

2015. június 27-én, szombaton 10 órakor a Székesegyházban kezdődik a szentmise.

Azokat a házaspárokat hívják, akik idén ünneplik az 5. évfordulótól kezdve öt évenkénti felosztásban (10., 15., 20., stb.) a házassági évfordulójukat.

Jelentkezni és regisztrálni 2015. június 12-ig lehet a plébániákon név (férj és feleség leánykori neve), valamint a kerek évforduló számának jelzésével.